

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:1969/30

Karar Sayısı:1969/65

Karar günü:18/11/1969

Resmi Gazete tarih/sayı:29.11.1970/13682

İtiraz yoluna başvuran : Kemalpaşa Sulh Ceza Mahkemesi

İtirazın konusu : Hayvan Hırsızlığının Men'i hakkındaki 22 Mart 1950 günlü, 5617 sayılı Kanunun 18. maddesindeki 1322 sayılı Kanuna gönderme yapan hüküm doğrudan doğruya mahkemece Anayasa'nın 12. maddesine aykırı görülmüş ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 151.. maddesine dayanılarak Anayasa Mahkemesine başvurulmuştur.

I. OLAY :

Büyükbaş hayvan hırsızlığından dolayı Türk Ceza Kanununun 491/5.. ve 525. ve 5617 sayılı Kanunun 13. maddeleri uyarınca cezalandırılmaları istemiyle sanıklar hakkında açıklanan ve Kemalpaşa Sulh Ceza Mahkemesinin 1969/26 esas sayısını alan dâvanın duruşması sırasında 28/5/1969 günlü 4. oturumda mahkeme, 5617 sayılı Kanunun 18. maddesindeki ilân konusunda 1322 sayılı Kanunun 11. maddesine gönderme yapan hükmü Anayasa'nın 12. maddesine aykırı görerek Anayasa Mahkemesine başvurulmasına ve duruşmanın geri bırakılmasına karar vermiştir.

III. YASA METİNLERİ

1- İtiraz konusu hüküm :

Hayvan Hırsızlığının Men'i hakkındaki 22 Mart 1950 günlü, 5617 sayılı Kanunun itiraz konusu 18. maddesi şöyledir:

(Madde 18- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer ve ilâm hususunda 1322 sayılı Kanunun 11. maddesi uygulanır.)

2- İtiraz konusu ile ilgili hüküm :

5617 sayılı Kanunun 18. maddesinde sözü geçen 23/5/1928 günlü, 1322 sayılı Kanunun 11. maddesi şöyledir:

(Madde 11- Cezaya, vergiye, askerliğe ve halkı alâkalandıran diğer hususlara ait kanun, nizamname ve saire derhal şehir veya kasabalarda mutat veçhile belediyeler ve köylerde muhtarlar vasıtasıyla ilân ettirilir ve keyfiyet zabıt varakasıyla tespit edilerek dosyasında saklanır.)

3- Dayanak olarak ileri sürülen Anayasa maddesi:

İtiraz konusu hükmün Anayasaya aykırı olduğu yolundaki görüşü desteklemek üzere mahkemece ileri sürülen Anayasa'nın 12. maddesi aşağıdadır :

Madde 12- Herkes, dil ırk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayırımı gözetilmeksizin, kanun önünde eşittir.

Hiç bir kişiye, aileye zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz.)

IV. İLK İNCELEME :

Esas Sayısı:1969/30
Karar Sayısı:1969/65

Anayasa Mahkemesi içtüzüğünün 15. maddesi uyarınca 26/6/1969 gününde yapılan ilk incelemede, dosyanın eksikliği bulunmadığı anlaşıldığından Anayasa'nın 151. ve 22/4/1962 günlü, 44 sayılı Kanunun 27. maddelerine uygunluğu görülen işin esasının incelenmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

V. ESASIN İNCELENMESİ :

İtirazın esasına ilişkin rapor, Kemalpaşa Cumhuriyet Savcılığının 29/5/1969 günlü, 1969/1148 sayılı yazısına bağlı olarak gelen o yer sulh ceza mahkemesinin gerekçeli kararı ve ekleri, Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülen hüküm, aykırılık görüşüne dayanaklık eden Anayasa maddesi; bunlarla ilgili gerekçeler ve Meclis görüşme tutanakları ve konu ile ilişkisi bulunan öteki metinler okunduktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü :

1- Anayasa'ya aykırılık iddiasının daha önce başka bir itiraz dolayısıyla incelenmiş bulunması durumu :

5617 sayılı Kanunun 18. maddesinde yer alan (.. ve ilânı hususunda 1322 sayılı Kanunun 11. maddesi uygulanır.) hükmünün Anayasa'ya aykırı olduğu yolundaki iddia daha önce 1967/9 esas sayılı iş dolayısıyla incelenmiş; hükmün Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın reddine 21/11/1967 gününde 1967/41 sayı ile karar verilmişti. (18/6/1968 günlü, 12927 sayılı Resmî Gazete ve Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi - sayı 5, sayfa: 184-195)

Görüşmelerin başında Şeref Hocaoğlu ve Muhittin Gürün şu duruma ve Anayasa'nın, Anayasa Mahkemesi kararlarının kesinliğini ve bağlayıcılığını saptayan 152. maddesi hükmüne göre konunun yeniden incelenmeyeceğini ileri sürmüşlerdir.

Anayasa'nın 152. maddesi uyarınca Anayasa Mahkemesi kararları kesindir. Kesin yargı kararları, kararı veren mahkemece veya başka bir yargı yerince yeniden incelenip değiştirilmesi olanağı bulunmayan karar demektir. Anayasa Mahkemesinin Anayasa'ya aykırılık iddialarına ilişkin kararları Anayasa'nın 149. veya 151. maddelerine dayanılarak yapılmış belli istemler üzerine verilebileceğinden her kararın kesinliği de o kararın verilmesini gerektiren belli dâva veya itiraz açısından söz konusu olabilir. Bu durumun sonucu olarak belirli bir dâva veya itirazın karara bağlanması aynı konuda bir başka dâva veya itirazın Anayasa Mahkemesine gelmesine ve incelenmesine engellik edemez.

İptal kararlariyle dâva veya itirazın reddine ilişkin kararlar arasında açık bir ayırım vardır, iptal kararları karar gününde ve eğer ayrıca yürürlük günü belirtilmişse o günde iptal konusu hükümleri yürürlükten kaldırır. Yürürlükte bulunmayan bir kanunun Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülemediğine göre böylece çözümlenmiş konuların bir daha mahkemeye gelmesi düşünülemez. Gelse de yeniden incelemenin gereği ve konusu olmaz ve iş karar verilmesine yer olmadığı yolunda bir sonuçla kapanır. Dâvanın veya itirazın reddi ile sonuçlanmış kararlara konu olan hükümler ise yürürlükte kalmış ve kararlar belirli durumlara ve koşullara dayanmakta bulunmuştur. Kararın bağlayıcılığı da bu kapsam içinde, belirli bir dâva ve itiraz bakımındandır. Durumların ve koşulların değişmesi halinde sonucun da değişik olması gerekir. Böyle bir değişimin bulunup bulunmadığı ise ancak yeni dâva veya itirazın incelenmesi, sonunda anlaşılabilir.

Bir dâva veya itiraz redle sonuçlanırsa aynı konuda gelecek başka dâvaların ve itirazların incelenmeyeceği yolunda bir görüş kimi hükümlere dokunulmazlık tanımak, bu hükümler hakkında yargı mercilerinin yetkilerini kullanmalarını önlemek, hukukî görüşleri dondurup kalıplaştırmak olur. Türkiye Cumhuriyeti Anayasa'sının böyle bir ereği bulunduğu düşüncesini destekliyecek, doyurucu bir kanıtın ileri sürülmesi olanaksızdır.

Esas Sayısı:1969/30
Karar Sayısı:1969/65

Şu duruma göre itiraz konusu hükmün daha önce başka bir itiraz dolayısıyla incelenmiş ve Anayasa'ya aykırı görülmiyerek itirazın reddine karar verilmiş bulunmasının konunun 1969/30 sayılı dosyada yeniden incelenmesine engellik edemeyeceğine Şeref Hocaoglu ve Muhittin Gürün'ün karşı oyları ile ve oyçokluğu ile karar verilecek esas sorunun görüşülmesine geçildi.

2- İtiraz konusu hükmün Anayasa'ya aykırı olup olmadığı sorunu :

Kanunların ve nizamnamelerin sureti neşir ve ilâm ve mer'iyet tarihi hakkındaki 23 Mayıs 1928 günlü, 1322 sayılı Kanunun Resmî Gazete ile neşri mecburî mevat, kanunların ve nizamnamelerin mer'iyet tarihi "başlığım taşıyan birinci kısmında (Madde 3) kanun ve tüzükleri için kabul edilen yürürlük koşulu, kural olarak, yalnızca Resmî Gazete'de yayımlama zorunluğunun yerine getirilmesinden ibarettir. Bu kanunun 3. ve 4. maddelerine göre kanunlar ve tüzükler, metinlerinde başkaca sarahat bulunmadıkça, Resmî Gazete ile yayımı izleyen günün başlangıcından hesap edilmek üzere 45. günün bitiminden başlayarak Türkiye'nin her yerinde aynı zamanda yürürlüğe girer. Resmî Gazete'nin bir sayısına sığmayan uzun kanun ve tüzüklerin yayımının en çok beş sayıda bitirilmesi zorunludur ve yürürlüğün hesabında son yayım gününe itibar olunur.

Cezaya, vergiye, askerliğe ve halkı ilgilendiren öteki konulara ilişkin kanun ve tüzüklerin ve başkalarının derhal kentlerde ve kasabalarda alışılmış yollarla belediyelerce; köylerde muhtarlar aracılığı ile duyurulması ve durumun tutanakla saptanması hakkındaki 11. madde hükmü ise 1322 sayılı kanunun "Kanun ve nizamnamelerin tabı ve tevzileri" başlıklı ikinci kısmında yer almıştır, ve kanunun, bu hükmü bir yürürlük koşulu saymadığı, ve kimi önemli konularda halkın uyarılması ereği ile metni içine aldığı tartışmayı, hatta açıklamayı gerektirmeyecek bir kesinlikle ortadadır.

Bir yasanın, 1322 sayılı Kanunun genel kural olarak koyduğu yürürlük koşulu yerine ne getirdiğini anlamak için o yasanın yürürlük maddesinin ele alınması gerekecektir. 5617 sayılı Kanunun yürürlüğü düzenleyen 18. maddesine bakıldıkta şu açık ve kesin hükümle karşılaşılır: (Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.) 5617 sayılı Kanunun yürürlük koşulu bundan, yani Resmî Gazete ile yayımı yolundan ibarettir. Aynı maddede yer alan ve ilân konusunda 1322 sayılı Kanunun 11. maddesinin uygulanacağını belirleyen hükmün ise yürürlük koşulu olma niteliği ile uzak yakın bir ilişkisi bulunduğu düşünülemez.

İtiraz konusu hükmün, Resmî Gazete'de yayın yolu ile yürürlük koşuluna bir de ilân yolu ile yürürlük koşulu eklediğini, böylece bu kanun için iki yürürlük koşulunun birden öngörüldüğünü kabule herşeyden önce maddenin yazılışı engel bulunmaktadır. Çünkü kanunun yayımı gününde yürürlüğe gireceğini belirten hükümle ondan sonra gelen "... ve ilânı hususunda 1322 sayılı Kanunun 11. maddesi uygulanır." hükmü arasında yürürlük koşulu olabilme bakımından bir bağlantı kurmak olanağı yoktur. Az önce de açıklandığı üzere 11. madde ile bir yürürlük hükmü değil uyarma hükmü konulmuştur, itiraz konusu hükümde yer alan sözlerle bu maddeye açık bir gönderme yapılarak o hükmün uygulanacağı belirtilmekle yetinilmiş olduğundan, burada dahi ilân yolu ile halkın uyarılması ereğinin güdüldüğü anlaşılmakta; başka bir biçimde anlayış, hükmün yazılışına uygun düşmemektedir.

Öte yandan, kanunların yorumlanmasında kanun koyucunun ereğine göre, yorum, bugün gerek doktrinde gerek uygulama alanında benimsenen bir yorum kuralıdır. Tasanda bulunmadığı halde, sonradan eklenen ilân hükmüne ilişkin Adalet Komisyonu gerekçesinde "... kanunun yayımına taallük eden 17. maddede (kanun : madde 18) köylerimizde bu hükümlerin iyice duyurulmasını temin maksadı ile ilânın 1322 sayılı Kanunun 11. maddesinde yazılı şekilde olması maksada daha uygun mütalaa olunmuştur..." denilmektedir.

Görülüyor ki hükmün maddeye konulması ile, yürürlüğe girmesinden önce hayvan çalma suçlarına verilen cezaların bu kanunla ağırlaştırılmış bulunması karşısında, 1322 sayılı Kanunun 11.

Esas Sayısı:1969/30
Karar Sayısı:1969/65

maddesinin uygulanmasında belirmiş olan aksaklıklara meydan verilmemesi, duyurma ve uyarma hükmünün her halde uygulanması ereği güdülmüştür.

5617 sayılı Kanunun 18. maddesindeki gönderme hükmüne rağmen 11. madde uyarınca kanunun duyurulmadığı yerlerin halâ bulunduğu anlaşıldığına göre kanun koyucunun bu konudaki titizliğinin isabeti daha açık belirmektedir. O halde, anılan hükmün bir yürürlük koşulu olarak yorumlanması kanunların, kanun koyucunun ereğine göre yorumlanması kuralına da uygun değildir.

Yargıtayca, 5617 sayılı Kanunun uygulanmasında ilân bir yürürlük koşulu olarak kabul edildiği için burada bir kanun hükmünün yüksek mahkemelerce uygulanış veya yorumlanış biçiminin kanunların Anayasa'ya uygunluğunun denetiminde bağlayıcı nitelikte olup olmadığına da değinmek yerinde olacaktır.

Anayasa Mahkemesinin, Anayasa'ya uygunluk denetimi görevini yaparken bir kanun hükmünün yüksek mahkemelerce uygulanmasında benimsenen içtihatlarla bağlı olduğunu gösteren bir hüküm ne Anayasa'da ne de Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri hakkındaki 44 sayılı Kanunda yer almıştır. Esasen yüksek mahkeme içtihatlarının değişmez olmadığı; zaman zaman içtihat değişikliklerinin ortaya çıktığı; yüksek mahkeme daireleri ile genel kurul kararlarının aynı kuruluş içindeki öteki daireleri dahi bağlayıcı niteliği bulunmadığı gözönünde tutulunca, bunların, Anayasa Mahkemesini bağlayacağını savunabilmek için haklı bir hukuki neden gösterilemez. Bu açıklamalarda şu sonuç çıkmaktadır : Anayasa Mahkemesi, gerek iptal dâvası gerekse itiraz yolu ile Anayasa'ya aykırılığı öne sürülen bir kanun hükmünün anlamım, kendi hukuk görüş ve anlayışı açısından incelemeli ve o hükmün bu anlam içinde Anayasa'ya uygunluğu denetlenmelidir.

Özetlenecek olursa : 5617 sayılı Kanunun 18. maddesinde yer alan itiraz konusu hüküm, bir yürürlük koşulu değildir. Kanım Resmî Gazete'de yayımlanmakla yürürlüğe girmiş ve Türkiye'nin her yerinde uygulanma olanağı ve zorunluğu doğmuştur. 1322 sayılı Kanunun 11. maddesine göre ilân yapılmış veya yapılmamış bulunması yasanın uygulanmasına engel olamayacağından hukuki durumları aynı olan kişiler arasında eşitsizlik ve imtiyaz doğacağından söz edilemez. Şu duruma göre 5617 sayılı Kanunun 18. maddesindeki inceleme konusu hüküm Anayasa'ya aykırı değildir; itirazın reddi gerekir. Muhittin Gürün bu görüşe; Fazlı Öztan, Fazıl Uluocak, Şahap Arıç, Recai Seçkin ve Ziya Önel gerekçeye katılmamışlardır.

VI- S O N U Ç :

22 Mart 1950 günlü, 5617 sayılı Kanunun 18. maddesinde yer alan "... ve ilânı hususunda 1322 sayılı Kanunun 11. maddesi uygulanır." hükmünün Anayasa'ya aykırı olmadığına ve bu hükme yöneltilmiş bulunan itirazın reddine Muhittin Gürün'ün esasta; Fazlı Öztan, Fazıl Uluocak, Şahap Arıç, Recai Seçkin ve Ziya Önel'in gerekçede karşı oylarıyla ve oyçokluğu ile 18/11/1969 gününde karar verildi.

Başkanvekili
Lütfi Ömerbaş

Üye
Feyzullah Uslu

Üye
A. Şeref Hoccoğlu

Üye
Fazlı Öztan

Üye
Hakkı Ketenoğlu

Üye
Fazıl Uluocak

Üye
Avni Givda

Üye
Muhittin Taylan

Üye
Şahap Arıç

Üye
Recai Seçkin

Üye
Ahmet Akar

Üye
Halit ZARBUN

Üye
Ziya Önel

Üye
Mustafa Karaoğlu

Üye
Muhittin Gürün

KARŞI OY

Hâkim, itirazında, 5617 sayılı Hayvan Hırsızlığının Men'i Hakkındaki Kanunun 18. inci maddesinin atıfta bulunduğu 1322 sayılı Kanun'un 11 inci maddesindeki ilân şeklinin kanunun yürürlüğe girmesi için şart koşulduğuna, halbuki ülkenin her yerinde bu ilânın yapılmadığının duruşmalarda meydana çıktığına, bu halin ise, ceza uygulamalarında eşitsizlikler yarattığına işaretle, "Kanunların ve Nizamnamelerin Sureti Neşir ve ilânı Mer'iyet Tarihi Hakkındaki" 1322 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin, Anayasa'nın 12 nci maddesine aykırı düştüğünü iddia ve bu maddenin iptaline karar verilmesini istemiştir.

Çoğunluğun karar gerekçesinde şu hususlar yer almaktadır : Hayvan Hırsızlığının Men'i Hakkındaki Kanun'un 18 inci maddesi, "Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer" şeklindeki hükmü ile, maddenin yürürlük prensibini koymuştur. Bu maddenin 2 nci cümlesindeki "ve ilân hususunda 1322 sayılı Kanun'un 11 inci maddesinin uygulanacağına" dair hüküm bir uygulama koşulu olmayıp, uyarma niteliği taşır. Bu bakımdan, 5617 sayılı Kanun'un, ceza hükümlerinin uygulamaları konusunda atıfta bulunduğu 1322 sayılı Kanun'un 11 inci maddesi yürürlük koşulu getirmediğinden, eşitsizlik yaratmamakta ve bu nedenle de iptali gerekmemektedir.

Çoğunluğun kararının dayandığı bu gerekçeye aşağıda açıklanan nedenlerle, ve ceza hükümleri getiren 5617 sayılı kanunun 1322 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin zorunlu kıldığı şekilde ilânı yapılmadan uygulanamayacağı düşüncesiyle karşı oydum.

Şöyle ki, :

A - 1322 sayılı Kanun "Kanunların ve Nizamnamelerin Sureti Neşir ve İlânı Mer'iyet Tarihi Hakkında Kanun" adı altında, 4/6/1928 tarihinde yayınlanmıştır. O tarihte yürürlükte olan Teşkilâtı Esasiye Kanunu'nun 35 inci maddesinde, Meclis'ce kabul edilen kanunları Cumhurbaşkanı 10 gün zarfında ilân eder" denilmektedir. 334 sayılı yeni Anayasa'da 93 üncü maddesinde Meclis'ce kabul edilen kanunların 10 gün içinde Cumhurbaşkanı tarafından yayınlanacağından bahseder. Bu iki madde arasında bir fark yoktur. Yalnız Teşkilâtı Esasiye Kanunu kanunların ilânından, yeni

Esas Sayısı:1969/30
Karar Sayısı:1969/65

Anayasa ise yayınlanmasından bahseder. Metinlerden, her iki terime de farklı anlam verilmediği anlaşılmaktadır. Şimdi, 5617 sayılı Kanun'un 18. maddesindeki "yayın" teriminin yerine ilan kelimesini koyunca, söz konusu 18. madde "Bu kanun ilân tarihinde yürürlüğe girer ve ilân hususunda 1322 sayılı Kanun'un 11. maddesi uygulanır" şeklini alır ki, bu haliyle metin mahkemelerin içtihatları istikametinde bir anlayışı gerekli kılar. Bu durumda 5617 sayılı Kanun'un hükümleri. derhal şehir ve kasabalarda, belediyelerde mutad veçhile ve köylerde muhtar vasıtasıyla yapılacak ilânla yürürlüğe girer.

B - Kararın iki numaralı paragrafında, 1322 sayılı Kanun'nun maddeleri üzerinde inceleme yapılırken, 11. maddeye Kanu'nun ikinci kısmında, "kanun ve nizamnamelerin tab'i ve tevzilerinden" bahseden maddeler arasında yer verilmesinin, bu madde hükmünün yürürlük koşulu olmadığını gösterdiği ileri sürülmektedir. Bu, yanlış bir istidlal olsa gerektir. 5617 sayılı Kanun'un 18. maddesinin, kanunun yürürlüğe girmesi bakımından 11. maddeye atıfta bulunmakla, bu maddeyi kendi bünyesine almış ve onu yürürlük şartı yapmış olduğu açıktır.

11. maddeye göre, cezaya, vergiye, askerliğe ve halkı ilgilendiren diğer hususlara ait kanunların derhal şehir ve kasabalarda, belediyelerde mutad veçhile ve köylerde muhtarlar vasıtasıyla yapılan ilân ile yürürlüğe girer ve keyfiyet zabıt varakası ile tesbit edilerek dosyasında saklanır denilmektedir. Bu maddenin son cümlesindeki, ilân yapıldığının bir zabıt varakası ile tespitini ve dosyasında saklanmasını zorunlu kılan hükmü için önemi oranında değerlendirmek gerekir, ilân yapıldığının bir zabıt varakası ile tevsiki, bu ilânın bir uygulama koşulu olduğunun delilidir. 11. maddeyi bir uyarma maddesi şeklinde yorumlamak maddenin şevkine hâkim olan prensibe de aykırı düşmektedir. Bu Kanun'un 11. maddesinde sözü edilen idare âmirleri ve muhtarlar tarafından, ilânın "derhal" yapılması yolundaki kanun emri ile, ilânın yapıldığına dair bir zabıt varakası tutulması ve dosyasında saklanması mecburiyetine dair hükümler, kanun koyucunun özel şekilde öngördüğü ilân gereğinin sadece bir uyarma niteliğinde olmadığını açıkça göstermekte ve 14 üncü maddedeki, kanunu tehirle ilân eden idare amirleri ve belediye başkanları ile köy muhtarları hakkında Türk Ceza Kanunu' nün 230 uncu maddesine göre takibat yapılacağına dair olan hüküm ise, 11. maddenin taşıdığı ilân hükmünün bir uygulama şartı olduğunu belirtmektedir.

C - Yasama Meclislerinden çıkan bir kanun Cumhurbaşkanı tarafından Resmî Gazete'de yayınlanmadıkça uygulama niteliği kazanmaz. Yayımların maksat ve gayesi kanun hükümlerinden vatandaşın haberdar olmasını sağlamaktır. 1322 sayılı Kanun, 3 ve 4. maddelerinde, bir kanunun metninde yürürlük gününü belli etmemesi halinde, o kanunun Resmî Gazete ile yayımını izleyen günün başlangıcından hesap edilmek üzere 45 günün sona ermesiyle Türkiye'nin her yerinde ve aynı zamanda yürürlüğe gireceği belirtilmiş, böylece bir kanunun ancak yayımından 45 gün sonra ülkede yürürlük kazanacağı kabul edilmiş ve bu süre bilmek ve öğrenmek için karine sayılmıştır. Türk Ceza Kanunu, "Kanunu bilmemek mazeret sayılmaz" hükmünü cezaya ehliyet faslının ilk maddesine almıştır. Buradaki ehliyet ceza sorumluluğunu çekecek manevî seviyede olmaktır. Ceza ehliyeti olmayan kimseye ceza vermek keyfilik ve zulüm olur. Zamanımızda "kanunu bilmemek mazeret sayılmaz" kuralı doktrinindeki değerini bir hayli kaybetmiş ve Türk Ceza mevzuatında da genel kasıttan başka, cezalandırmak için sanığın kanunun hükmünü "bilerek" suçu işlemesi çok yerde aranmıştır. Alman Ceza Kanununda "cezai müstelzim bir fiilî işlediği zamanda kanunî unsur veya cezayı arttırıcı hususları teşkil eden halleri bilmeyen sanığa bu haller tahmil edilemez" denilmektedir ki, bu madde cezalandırmak hakkının insanileştirmesinde gösterilen gayretin ciddi bir işaretidir.

Türk Yasama Organı 4/6/1928 tarihinde çıkardığı Kanunların ve nizamnamelerin Sureti Neşir ve ilânı ye Mer'iyet Tarihi hakkındaki Kanun'un 11. maddesi, cezayı, askerliği, vergiyi ve halkı alâkalandıran diğer kanunların ilânında "derhal" yapılmak kaydıyla özel bir ilân şekli getirmiş, zaman ve mekân bakımından kanun uygulamalarını insanileştirmek ve hususileştirmekte isabetli bir

Esas Sayısı:1969/30
Karar Sayısı:1969/65

prensibi mevzuata sokmuştur. Şimdi 5617 sayılı Kanun'un 18. maddesinin "bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer ve ilân hususunda 1322 sayılı Kanun'un 11. maddesi uygulanır" şeklindeki hükmün birinci cümlesinin kanunun yürürlüğü için yeterli sayılacağına, ikinci cümledeki "-ve ilân hususunda 1322 sayılı Kanunun 11. maddesi uygulanır-" hükmünün yürürlük için şart olmadığına kabulü halinde, herhangi bir kanunun Resmî Gazete ile yayımının yapıldığı günün ertesinde Türkiye'de her yerde ve aynı zamanda yürürlüğe girdiği sonucu doğar. Bu durumda, mesken müstemilâtından sayılan bir yerden geceleyin büyük baş bir hayvan çalan iki sanık hakkında 10 sene ile 15 sene arasında hapis ve ayrıca sürgün cezası verilecektir. Sanık duruşmada: "Kanunun ilânını, taşıyan Resmî Gazete Sason ilçesine yaz aylarında en az 10 gün sonra gelir; benim bu arada işlediğim hayvan çalmak suçunun cezasının arttırıldığı ve yeni cezalarla ağırlaştırıldığından haberim yoktu. Anayasa'da Reiscumhur'a verilen kanunları yaymak görevi mücerret Resmî Gazete'de ilândan ibaret bir merasim olmasa gerek. Böyle bir anlayış insan haklarına ve hukuk devleti olmak niteliğine uymaz" tarzında yapacağı savunmanın, merciince değerlendirilmesinin olumsuz karşılanacağı kabul olağan olmaz düşüncesindeyim. Vakıa mahkemenin itirazı bu yolla Anayasa Mahkemesi'ne gelmemiştir. Fakat, 1322 sayılı Kanun'un 11. maddesinde atıf ta bulunan 5617 sayılı Kanun'un 18. maddesinin ikinci cümlesine çoğunluğun verdiği mananın bu sonuçla birlikte incelenmesi icabederdi.

SONUÇ :

5617 sayılı Kanun'un 18. maddesinin atıf yapmak suretiyle bünyesine aldığı 1322 sayılı Kanun'un 11. maddesi, Hayvan Hırsızlığının Men'ine Dire Kanun'un uygulama şartıdır. Mahkemelerin bu yoldaki yerleşmiş içtihadı da bu görüşü teyid eder. Ancak idare amirlerinin belediye başkanlarının, köy muhtarlarının kanunla kendilerine verilen görevi yerine getirmemelerinden dolayı çıkan ve eşitsizlik yarattığı ileri sürülen, mahkeme kararlarındaki çelişmeler, kanunun Anayasa'ya aykırılığını teşkil etmiyeceği nedeniyle itirazın reddi sonucunu doğru buluyorum. Çoğunluğun kararında ileri sürülen gerekçeye açıkladığım sebeplerle katılmıyorum; karşı oydayım.

Üye

Fazlı Öztan

KARŞI OY YAZISI

İTİRAZIN KONUSU :

5617 sayılı Hayvan Sirkatinin Men'i hakkındaki Kanunun 18. maddesinde yer alan "... ve ilânı hususunda 1322 sayılı Kanunun 11. maddesi uygulanır" hükmünün Anayasa'nın 12. maddesine aykırı bulunduğu hususudur.

Kararda çoğunluğun dayandığı gerekçelerden yalnız itiraz konusu hükmün kanunun yürürlük koşulu olmadığı, yolundaki görüşe katılmadığımdan aşağıdaki izahatım yalnız bu yöne ilişkin bulunmaktadır.

5617 sayılı Kanunun 18. maddesi : "Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer ve ilânı hususunda 1322 sayılı Kanunun 11. maddesi uygulanır" şeklindedir. Sözü geçen 18. maddede anılan

Esas Sayısı:1969/30
Karar Sayısı:1969/65

11. maddede ise : "Cezaya, vergiye, askerliğe ve halkı alâkalandıran diğer hususlara ait kanun nizamname ve saire derhal şehir ve kasabalarda mutad veçhile belediyeler ve köylerde muhtarlar vasıyasıyla ilân ettirilir ve keyfiyet zabıt varakası ile tespit edilerek dosyasında saklanır." denilmektedir.

Anayasa'mıza kanunların yayımlanması hakkındaki 93. maddede, "Cumhurbaşkanının, Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilen kanunları 10 gün içinde yayımlayacağı belirtilmektedir. Bu yayımın da 1322 sayılı Kanun ve nizamnamelerin sureti neşir ve ilânı ve mer'iyet tarihi hakkındaki kanunun 1. maddesi hükmünce Resmî Gazete ile yapılması mecburî kılınmıştır. Bu hükümlere göre kanunların Resmî Gazete ile yayınlanması genel bir yürürlük koşulu olarak kabul edilmektedir. Ancak Anayasa'da yayımlanacak kanunun hükümlerinin özelliğine göre, ilâve yürürlük koşulları konulmasını men'eden bir hüküm bulunmamaktadır.

1322 sayılı Kanunun 1. maddesinde kanunların Resmi Gazete ile yayımlanması mecburî kılınmış ve 3., 4. maddelerinde de kanunun ne vakit yürürlüğe gireceği açıklanmış olduğu halde 11. maddesinde de ayrıca cezaya ait kanunların, maddede gösterildiği şekilde, ilân edileceği emredilmiştir. Bu durumda, 11. maddeye bu. ilân hükmünün, cezaya dair olan kanun hükümlerinin halka muhakkak surette duyurulması ve halkın uyarılması maksadı ile konulduğu anlaşılmaktadır.

Buna rağmen 5617 sayılı Kanunun bir yürürlük maddesi olan 18. maddesine "Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer" denildikten sonra ayrıca "ve ilânı hususunda 1322 sayılı Kanunun 11. maddesi uygulanır" şeklindeki itiraz konusu hükmün konulması, halkı uyarma maksadına değil, maddeye bir yürürlük koşulu ilâvesi maksadına dayandığını ifade etmektedir, itiraz konusu hükmün 18. maddeye mücerret halkı uyarma maksadı ile konulmasına lüzum ve zaruret de yoktur. Zira ceza hükümlerini taşıyan kanunların, halkı uyarma maksadıyla, bu şekilde ilân edilmesi zorunluğu 1322 sayılı Kanunun 11. maddesinde esasen yer almış bulunmakta olup bu kânun da halen yürürlükte dir.

Bu açıklamaların sonucuna göre 5617 sayılı Kanunini 11. maddesi hükmünce, ilân yapılmış olan yerlerle henüz ilân edilmemiş yerlerde, bu kanunun yürürlüğe girmiş olup olmadığına göre sanık olan kişiler arasında bir ayırım meydana gelmesi 5617 sayılı Kanunun 18. maddesinde kabul edilen itiraz konusu hükmün bir sonucudur. Ancak bu sonucun itirazda dayarılan Anayasa'nın 12. maddesindeki eşitlik esasına aykırı bir yönü mevcut değildir. Zira, Anayasa Mahkemesinin bir çok kararlarında da kabul edildiği gibi eşitlik ilkesi aynı hukukî durumda olanlar hakkında uygulanması gereken bir ilke olup hukukî durumları başka başka olan kişiler, hadisemizde olduğu gibi itiraz konusu hükümdeki ilânın yapıldığı yerlerle henüz yapılmadığı yerlerdeki sanıklar, hakkında bir ayırım yapılması eşitlik ilkesine aykırılık teşkil etmez. Aksi görüşün kabulü bizi, hukukî durumları aynı olmayan kişilere aynı cezaların verilmesi gerekeceği şeklinde bir sonuca götürür ki, asıl eşitliğe aykırılık burada meydana gelir.

SONUÇ :

5617 sayılı Kanunun 18. maddesinde yer alan itiraz konusu hükmün, yukarıda açıklanan gerçeklere göre, Anayasa'ya aykırı olmadığı görüşündeyim.

Üye

Şahap Arıç

Esas Sayısı:1969/30
Karar Sayısı:1969/65

Sayın Şahap Arıç'ın düşüncelerine iştirak ediyorum.

Üye

Fazıl Uluocak

KARŞIOY YAZISI

Mahkememizin Esas 1967/9, Karar 1967/41 sayılı, 21/11/1967 günlü kararı için yazmış olduğum karşıoy yazısında (18/6/1968 günlü, 12927 sayılı Resmî Gazete - Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi Cilt 5, Sahife 188 -190) açıklanan gerekçelere göre, Mahkememizce verilen aynı nitelikteki bu kararın gerekçesine katılmıyorum ve anılan karşıoy yazısındaki gerekçelerden ötürü itiraz konusu Yasa kuralının Anayasa'ya aykırı olmadığı görüşümdedir.

Üye

Recai Seçkin

KARŞIOY YAZISI

İtiraz yoluna başvuran mahkeme, 5617 sayılı Kanununun 18. maddesinde yer alan (bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer ve ilânı hususunda 1322 sayılı Kanununun 11. maddesi uygulanır) hükmünün, ilâna ilişkin kısmı da, yürürlük koşulu olduğundan, ilân yapılmış olup olmadığına göre, değişik kanun ve cezaların uygulanması gerektiği cihetle, Anayasanın 12. maddesinde yazılı eşitlik ilkesini zedelediğinden, maddenin, (ve ilânı hususunda 1322 sayılı Kanununun 11. maddesi uygulanır) kısmının iptaline karar verilmesini istemiştir.

Çoğunluk, ilân uyarma niteliğinde olup, yürürlük koşulu olmadığından, kanun ve ceza uygulamaları bakımından değişik ve farklı bir durum meydana gelmez, bu nedenle eşitsizlik ve Anayasa'ya aykırılıktan söz edilemez gerekçesiyle, itirazın reddine karar vermiştir.

Kısaca Anayasa'ya aykırılık iddiasının gerekçesi, ilânın yürürlük koşulu olduğu ve çoğunluğun ret gerekçesi ise, bu ilânın yürürlük koşulu olmadığı nedenine, diğer bir deyişle, maddenin yorumundaki zıt görüşlere dayanmaktadır.

Kanunların yorumunun, o kanunu uygulayan mahkemelerle, kararlarını denetleyen üst yargı mercilerinin görev ve yetkilerinden olduğu görüşünde bulunduğum için, maddenin nasıl yorumlanması gerektirdiği üzerinde durmayı gerekli görmüyorum. Ancak konuyu açıklığa kavuşturmak ve görüşümüzü daha iyi açıklayabilmek için çoğunluğun gerekçesini eleştirmenin yararlı olacağı kanısındayım.

Çoğunluk, Anayasa Mahkemesinin redde ilişkin kararlarını, belirli bir dava ve belli durum ve koşullar için bağlayıcı olduğunu, durumun ve koşulların değişmesi halinde sonucunda değişik

Esas Sayısı:1969/30
Karar Sayısı:1969/65

olması gerektiğini, değişiklik bulunup bulunmadığının ise yeni dâva ve itirazın incelenmesiyle anlaşılabilirliğini, bir dava veya itiraz redle sonuçlanırsa, aynı konuda gelecek başka dava ve itirazların incelenemeyeceği yolundaki bir görüşün, kimi hükümlere dokunmazlık tanımak, bu hükümler hakkında yargı mercilerinin yetkilerini kullanmalarını önlemek ve hukukî görüşleri dondurup kalıplaştırmak demek olacağını, mahkemelerin yorum konusundaki görüşlerinin değişebileceğini, bu sebeple de, Anayasa Mahkemesinin, kendi görüş ve kanısına göre yorum yaparak, Anayasa'ya uygunluğunu denetlemesi gerektiğini açıklamıştır.

Anayasa Mahkemesi kararlarının belirti bir dava ve belli durum ve koşullar için bağlayıcı olduğu kabul edilirken, aynı konuda başka dava ve itirazların incelenemeyeceği yolundaki görüşün, kimi hükümlere dokunmazlık tanımak ve bu hükümler hakkında yargı mercilerinin yetkilerini kullanmalarını önlemek demek olacağından bahisle, aynı konu hakkında dava ve itiraz yollarını açık tutmak, bir yandan çelişikliğe düşmekten başka, sakıncalı sonuçlara da yol açmaktadır. Çünkü itiraz konusu dava, 5617 sayılı Kanunun uygulanmasında, ilânın yürürlük koşulu olup olmadığı noktasında toplanmaktadır ki, inceleme konumuz bakımından, belli durum ve koşulu olan belirli ve tek tip bir davadır ve değişik başka bir tipi söz konusu değildir. Şimdi bu konudaki çoğunluk kararı mahkemeleri bağliayacak ise, o takdirde gerekçenin 2. bölümünde benimsenen görüşe aykırı olarak yargı mercilerinin yetkilerini kullanma olanağı ortadan kalkmaktadır. Bağlayıcı olmayacak ise, bir ölçüde Anayasa'ya uygunluğu tetkik ve hükme bağlamağa yetkili mahkemelerin, Anayasa'ya aykırılık gibi bir sonuca varması olanağına yol verilmiş olur. (Anayasa Mahkemesi, işin kendisine gelişinden başlamak üzere üç ay içinde kararını verir. Bu süre içinde karar verilmezse mahkeme, Anayasa'ya aykırılık iddiasını, kendi kanısına göre çözümlüyerek, davayı yürütür. -(Anayasa Madde 151 fıkra 2 ve 3).

Aynı konuda birbirine zıt kararların ceza ve kanun uygulamaları bakımından yarattığı geniş ölçüdeki farklı sonuçlar sosyal hayatın her alanında inkâr edilemeyecek ve sayılamıyacak kadar sakıncalı sonuçlar doğurur.

Anayasa Mahkemesi kararlarının sonuç kısmını bağlayıcı olduğu düşüncesi de doğru bir görüş olarak kabul edilemez. Gerçekten, hukukî anlamda ve genel olarak karar, yargı mercilerine intikal eden işleri sonuca bağlayan belgeler olarak tanımlanır. Kararda nelerin yer alacağı ceza ve Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunlarında açıklandıktan başka, Anayasa'nın 135. maddesiyle, bütün mahkemelerin her türlü kararlarının, gerekçeli olarak yazılacağı açık ve kesin olarak emredilmiştir. Bu buyurucu hükmün, ilgililerin ve toplumun tatmin edilmesi, tam bir güven ve rahatlık içinde gelişmesinin sağlanması ereği ile konulmuş olduğu gözönünde tutulursa, gerekçeden yoksun bir hüküm ve sonuçtan söz edilmemek gerekir. Gerekçe, hükme varmanın yoludur. Gerekçe kaldırılırsa hukukî anlamda bir karar varsayılmaz. O kadar ki, tek gerekçeli kararlarda gerekçeyi sonuç veya hüküm kısmında dahil kabul etmek zorunluğu vardır. Onun içindir ki, Anayasa'nın 152. maddesi düşünülerek, gerekçe ve sonuç ayırımı yapılmaksızın, Anayasa Mahkemesi Kararları bağlayıcıdır şeklinde düzenlenmiştir. Söz buraya gelmişken, Anayasa Mahkemesi kararlarının, bütünü ile, ilişkin olduğu konu bakımından, yasama, yürütme ve yargı organlarını bağladığının çok açık ve kesin olarak sözü edilen 152. maddede ifade edildiğini belirtmek yerinde olur. Gerçekten maddenin 4. fıkrası, Anayasa Mahkemesi, diğer mahkemelerden gelen Anayasa'ya aykırılık iddiaları üzerine verdiği hükümlerin, o-layla sınırlı ve yalnız tarafları bağlayıcı olduğuna karar verilebilir şeklindeki istisnai hükmü ile, asıl kurala, hiç bir kuşkuyla yer vermiyecek açık ve seçiklik kazandırmıştır.

Yorum konusuna gelince; kuvvetler ayrılığını benimsiyen Anayasa'mızın 7. maddesi yargı yetkisinin, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı ilkesini koymuş, 132. maddesinde de hâkimler görevlerinde bağımsızdır. Anayasa'ya Kanuna, Hukuka ve vicdanî kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiç bir makam, mercii veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında

Esas Sayısı:1969/30
Karar Sayısı:1969/65

mahkemelere ve hâkimlere emir ve tali mat veremez, genelge gönderemez, tavsiye ve telkinde bulunamaz şek' imdeki açıklamasıyla, 7. maddede öngörülen ilkeyi daha da açıklığa kavuşturmuş ve bu suretle yargı yetkisinin kullanılmasında her türlü etki ihtimallerini önlemek istemiştir.

Bilindiği gibi yargı alanı, adlî idarî ve askerî bölümlere ayrılmış ve her birinin sınırları ve bu sınırlar içinde yargı yetkisinin, yukarıda açıklanan ilke ve esaslara uygun olarak ne suretle kullanılacağı ayrıca özel kanunlarla, usul kanunlarında belirtilmiştir. Bunun dışında Anayasa denetimi olarak tanımlanan diğer bir yargı alanı ve bu denetimi yapacak Anayasa Mahkemesi kuruluşu vardır ki, onunda görev ve yetkileri, Anayasa'nın 147. maddesiyle, 44 sayılı Kanunda tespit edilmiştir. Doğru bir yargıya varabilmek için yetki konusu üzerinde durmak lâzımdır.

Genel olarak yürürlükte olan kanunlar, ilişkin oldukları yargı alanına göre, adlî, idarî ve askerî mahkemelerce uygulanır. Kural olarak davaları hükme bağlayarak sonuçlandırmak ilk mertebe mahkemelerin görev ve yetkilerindedir. Bu görev ve yetki, kanunların yorumu yetkisini de zorunlu kılmaktadır, o kadar ki, birçok ahvalde yorum yapılmadan uygulama yapılmasına ve karar verilmesine imkân yoktur. Çünkü kanun, sözü ve özüyle neyse o dur, söz ve özün anlamını tayin ve tespit ise yorumudur. Mahkemelerin yorumdan kaçınarak davayı durdurmaları, görevden kaçınma olur. Ancak doğrudan doğruya veya yorum yoluyla bir kanunun Anayasa'ya aykırılığı kanısına varılırsa, dava durdurularak, bu konuda bir karar verilmesi için Anayasa Mahkemesine başvurulur.

Bu suretle iş Anayasa Mahkemesine gelince, Anayasa Mahkemesinin görev ve yetkisi, mahkemenin yorumuyla bağlı olarak bu anlamıyla Kanunun, Anayasa'ya uygun olup olmadığını denetlemekten ibarettir. Çünkü yukarıda değindiğimiz gibi mahkemeler yorum yetkisine sahiptir ve yorum yapmaları zorunludur. Kanun koyucunun ayrı yargı mercilerine aynı konuda yorum yetkisi tanıyarak, çelişik ve sakıncalı sonuçlara yol açacağı düşünülemez. Onun içindir ki Anayasa'nın 147. maddesi, Anayasa Mahkemesi, kanunların Anayasa'ya uygunluğunu denetler hükmünü koymuştur. Anayasa denetimi vesilesiyle bunun ötesinde, kanunun kendi görüş ve kanısına göre yorumluyarak, olayda olduğu gibi yüzde yüz farklı sonuca varılması, mahkemeler üzerinde kendi görüş ve idaresini doğrudan doğruya hâkim kumaşa bile, dolaylı olarak ve bir ölçüde mahkeme kararlarını etkiliyeceğinde şüphe yoktur. Bu sonucunsa Anayasa'nın 7 ve 132. maddelerinde ifadesini bulan mahkemelerin bağımsızlığı ilkesini zedeliyeceği inkâr edilemez.

Mahkemelerin yorum konusundaki görüşlerinin değişmesi ihtimali de bir sakınca olmaktan uzaktır. Çünkü, itiraz kabul edilirse iptal nedeniyle yorum söz konusu olamaz, ret halinde ise, yeniden baş vurmaya engelliyen bir hüküm yoktur. Diğer taraftan Anayasa Mahkemesi görüşünün de aynı ölçüde değişmeyeceği ileri sürülemez.

Son olarak 147. maddenin müzakeresi sırasında sorulan sorulara komisyon sözcüsü tarafından verilen cevapta, kanunların mahkemelerce yorumlanacağı yolunda cevap verildiği ve bundan sonra oya başvurularak maddenin kabul edildiğini eklemek yerinde olur.

Sonuç : Yukarıda açıklanan sebeplerle çoğunluğun gerekçesine katılmıyorum. Anayasa Mahkemesi kararlarının bütünüyle ilişkin bulunduğu konular bakımından bütün makam ve mercileri bağlayıcı olduğu ve ancak aynı nitelikteki diğer işlerin yeniden incelenmesine manî bulunmadığı, kanunların yorumu yetkisinin, o kanunu uygulayan mahkemelerle, kararlarını denetliyen üst yargı mercilerinin yetkilerine dahil olup, Anayasa Mahkemesinin maddenin yorumla beliren anlamına göre Anayasa'ya uygunluk denetimi yapması lâzım geldiği kanısındayım ancak ilân yapılmış olup olmaması değişik koşullar ifade ettiğine ve bu takdirde değişik uygulamalarında doğal olup, eşitsizlik olarak nitelendirilemeyeceğine göre, Anayasa'ya aykırılık söz konusu olamayacağı cihetle, bu bakımdan itirazın reddi gerektiği düşüncesindeyim.

Üye
Ziya Önel

Karşı oy yazısı

1- 5617 sayılı Kanununun 18. maddesinin bu dosyaya konu olan hükmü, daha önce bir başka mahkemenin itirazı üzerine incelenerek Anayasa'ya aykırı olmadığına karar verilmiştir. (Anayasa Mahkemesi kararı : 21/11/1967, sayı : 1967/9-1967/41; Resmî Gazete : 18/6/1968, sayı : 12927.)

Anayasa'nın 152. ve Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama usulleri hakkındaki 44 sayılı Kanununun 50 ve 51. maddelerinde, Anayasa Mahkemesi kararlarının, hiçbir ayırım yapılmaksızın, kesin, yasama, yürütme, yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlayıcı olduğu, herhangi bir duraksamaya yer vermiyecek derecede açıklıkla belirtilmiş bulunduğu göre, şu veya bu düşünce ile bu açık hükümlere aykırı davranılması ve bu nedenle de aynı hükmün tekrar incelenerek yeni bir karara konu yapılması mümkün değildir.

Bu hususa ilişkin ayrıntılı düşüncelerim, 28/6/1966, 14/2/1967, 30/9/1969 günlü ve 1963/132-1966/29, 1963/144-1967/6, 1969/17-1969/49 sayılı Anayasa Mahkemesi kararlarına ilişkin karşı oy yazılarında geniş olarak açıklanmış bulunmaktadır. (Resmî Gazete : 27 Haziran 1967, sayı : 12632, sahife : 8, 9, 14, 18 Mayıs 1970, sayı : 13497, sahife : 9)

Burada tekrarını gerekli görmediğim aynı düşüncelerle yukarıki kararda uygulanan usulü yanlış bulmaktayım.

2- 22/3/1950 günlü ve 5617 sayılı Kanununun 18. maddesinde yer alan "..... ve ilânı hususunda 1322 sayılı Kanununun 11. maddesi uygulanır. Hükmü Anayasa'ya aykırı olduğundan iptaline karar verilmesi gerekir.

Bu konuya ilişkin düşüncelerim, 21/11/1967 günlü ve 1967/9-1967/41 sayılı Anayasa Mahkemesi kararına ilişkin karşıoy yazısında geniş olarak açıklanmış olduğundan burada tekrarından sakınılmıştır. (Resmî Gazete: 18 Haziran 1968, sayı : 12927, sahife ; 4-5)

Orada açıklanan sebeplerle yukarıki kararın esasına da katılmamaktayım.

Üye
Muhittin Gürün

Sayın Muhittin Gürün'ün karşı oyunun 1 No. lu fıkrasına katılıyorum.

Esas Sayısı:1969/30
Karar Sayısı:1969/65

Üye
A. Şeref
Hocaoğlu